

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm II. Super eo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

TITVLVS XXI.

DE BIGAMIS NON ORDINANDIS.

CAPITVLVM I.

Vt bigami.

SYMMARIVM.

1. Bigami sunt irregulares.
2. Item qui publicam pœnitentiam ob crimen egerunt.
3. Et qui ab altero viro repudiatam uxorem duxit.

1 **V**t bigami sunt, seu alteram uxorem duxerunt ac cognouerunt, & qui pœnitentes sunt, seu publicam pœnitentiam egerunt, & qui ab altero viro repudiatam uxorem duxerunt, irregulares censendi sunt. Consentit c. ex pœnitentibus, 55. d. 50.

- De bigamis non ordinandis habetur in c. 2. & seqq. d. 26. in c. præcipimus, & seqq. d. 34. & dixi copiosè lib. 1. tr. 5. p. 5. cap. 6.
- 2 De ijs, qui publicam seu solemnem pœnitentiam ob crimen egerunt, non ordinandis habetur in cit. c. pœnitentibus, & docui lib. 5. tr. 6. c. 7. n. 6.
 - 3 Denique de uxore ab altero viro repudiata, seu relicta, quòd qui eam duxerit & cognouerit, Clericus fieri non possit, habetur etiam in c. si quis viduam, 8. d. 50. Potest autem id duobus modis intelligi: Primò, quòd dimissa fuerit, quia matrimonij vinculum non consistebat, propter impedimentum dirimens, tunc qui eam duxerit & cognouerit, interpretatiuè bigamus & irregularis est, sicuti qui aliam à quocunque viro præter se cognitam, seu corruptam duxerit. Secundò, si repudiata ac dimissa sit per diuortium, non dissoluto vinculo substantiali, tunc qui eam, marito eius adhuc viuente, inualidè duxerit, & maritali affectu cognouerit, quasi biga-

mus censetur, & irregularis est, arg. c. nuper, hoc tit.

CAPITVLVM II.

Super eo.

SYMMARIVM.

1. Bigamus promotus ad sacros ordines, penitus est ab ijs amouendus; nec licet cum eo dispensare.
2. Potest tamen Papa dispensare in irregularitate bigamia; non solet tamen, nisi ex grauissima causa; licet facilius dispense ad minores ordines accipiendos.

S Bigamus ordinatus sit, ordinans potestate, & officio ordinandi priuandus est: at verò ordinatus, si ad ordines sacros promotus fuit, penitus est amouendus: Neque enim cum bigamis contra Apostolum dispensare licet, vt vel ad ordines sacros promoueri, vel promoti in ijs ministrare possint. Sed cum ordinatore, vt ordinandi potestatem reciperet, dispensare licet.

Loquitur hîc Lucius de ordinibus sacris, de quibus Apostolus ad Timoth. cap. 1. Vt Episcopi, quo nomine etiam presbyteros comprehendit, atque Diaconi non creentur, nisi monogami, id est, qui præter vnâ uxorem, aliam non habuerint.

Difficultas autem est, vtrum Papa dispensare possit in irregularitate bigamiae. Aliqui Canonistæ negant, vt videre est in Gl. vet. dispensare, quia Lucius III. in hoc. cap. ait, quòd contra Apostoli præceptum dispensare non licet. Sed affirmandum est cum Innoc. hîc, Gl. in c. lector, 18. d. 34. Anchorano in c. 1. de bigamis, in 6. S. Thom. Soto, & alijs in 4. d. 27. q. 3. a. 3. Quia Papa dispensare potest in omni iure Ecclesiastico, etiam ab Aposto-

lis constituto: cum ipse in ligando & soluendo Apostolica auctoritate præditus sit. Ad textum resp. cum Suarez de censur. disp. 49. sect. 6. n. 6. Non dici in hoc c. quod non possit dispensari cum bigamo; sed quod non liceat dispensare contra Apostolicam & in tota Ecclesia receptam traditionem: quandoquidem etiam ad supremum Ecclesiæ Pastorem pertinet optimè constitutos Ecclesiæ canones custodire, ac propagare. Quæ ratio ostendit, quod Summus Pontifex non solet absque grauissima causa dispensare cum bigamis, præsertim veris, & propriè dictis. Sed neque dispensare facillè solet: ut qui viduam uxorem duxit, ad ordines sacros (inter quos etiam Subdiaconatus numeratur) promoveatur, uti constat ex c. nisi, 10. §. Persona, de renunt.

Sed ad minores ordines accipiendos Papa facillè dispensat: Imò aliqui, inter quos S. Thom. l. cit. hanc facultatè etiam Episcopis concedunt, arg. cit. c. lector, ex quo tamen parum probari potest; cum non sit Martini Papæ (ut Gratianus scripsit) sed Bracharenfis Archiepiscopi. Id tamen ex eo textu colligitur, fuisse aliquarum Ecclesiarum consuetudinem, ut Clerici, qui viduam uxorem duxerant, in clero permitterentur; imò postulata necessitate etiam ad Subdiaconatum, non ulterius, promoverentur. Sed hæc hodierno iure permissa non sunt, uti colligitur ex c. vn. epd. tit. in 6. ubi id notat Anchoranus in fine. Vide quæ dixi lib. 1. tr. 5. p. 6. c. 6. num. 7.

CAPITVLVM III.

De bigamis.

Presbyteri, qui verè bigami sunt, aut qui viduas uxores habuerunt, neque viuentibus vxoribus; neque defunctis ad celebrationem admitti debent cum perperam ordinati fuerint; contra Apostoli doctrinam, & Ecclesiæ consuetudinem.

QVÆRES: Vbi Apostolus prohibeat, ne is, qui viduam uxorem habuit, presbyter ordinetur. Respondeo; Extare de hac re cau.

18. Apostolicum à Gratiano relatum, c. si quis viduam, 15. d. 55.

CAPITVLVM IV.

Nuper.

SUMMARIVM.

1. Qui promotus ad sacros ordines, mortua uxore; aliam de facto duxit & cognouit; bigamia pœnam incurrit (licet verè bigamus non sit) & contrahit irregularitatem indispensabilem.
2. Et hæc pœna extenditur etiam ad laicos, qui inualidè secundas nuptias contrahunt.

At in hoc c. Innocent. III. dubiam questionem esse; Vtrum Clericus in sacris constitutus, qui antè uxorem virginem habuerat, si eam mortuam aliam ducat de facto, non de iure (quia irritum est matrimonium) bigamus censi debeat. Pro parte quæst. affirmante est, quod in talibus matrimonijs non ad iuris effectum, sed potius ad prauam intentionem cum opere subsecuto attendi solet: Nam ideo secundum leges infamia notatur, qui duas simul uxores habet, l. quid ergo. ff. de his qui notantur infamia. Et presbyter punitur, qui nuptias non legitimas contraxit, c. presbyterum, d. 28. Ex altera verò parte ob stare videtur, quod veritas præferenda sit opinioni, seu iuris præsumptioni: alioquin bigamus censi deberet, qui nullam uxorem validè duxit, ut si quis de facto, non de iure contraheret cum duabus, v. g. consanguineis suis. His disputatis, amplectitur Innoc. partem q. affirmatiuam, videlicet Clericos in sacris, qui post primam uxorem defunctam, aliam inualidè duxerunt, & cognouerunt, licet re ipsa bigami non sint, tamen quasi bigamos habendos, ideòque ad ordines indispensabiles censendos esse, idque propter affectum intentionis, cum opere subsecuto; id est, quia, quantum in ipsis erat, voluntariè matrimonium alterum contraxerunt & consummarunt.

QVÆ-